

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КҮЗКӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«09» декабрь 2021 ел

Күзкәй авылы

№ 21

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегенә жирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегенә территориясендә жирләрен саклауны гамәлгә ашыру максатында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Яңа-Бүләк авыл жирлегенә Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегенә жирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасын расларга (кушымта бирелә).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгында калдырам.

Башкарма комитет Җитәкчесе

Э.Р. Гәрәев

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегә Башкарма комитетының 2021 елның 09 декабре 21 номерлы карарына кушымта

**«2021-2023 елларга
Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Күзкәй авыл жирлегә жирләрән куллану һәм саклау»
муниципаль программасы**

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегә жирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасы паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегә Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Күзкәй авыл жирлегә Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Күзкәй авыл жирлегә жирләрән саклау һәм алардан нәтижәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Күзкәй авыл жирлегә жирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2021 - 2023 еллар
Көтелгән нәтижәләр	Жирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган жирләрне торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Күзкәй авыл жирлегә Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Күзкәй авыл жирлегә Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программага төзәтмәләр кирәк булганда кертелә
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма чаралары хисабына башкарыла

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендә агымдагы торышы характеристикасы һәм төп проблемалар

Жир – әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм башка жир асты байлыклары белән бәйле. Жирне кулланудан һәм саклаудан тыш башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якын килчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жиңгерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына китерәчәк.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегенә жирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы жирләрдән файдалану һәм саклауның икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтиҗәле һәм рациональ файдалану һәм алар белән идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итүче уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану барлык әйләнә-тирә мохит экосистемасы звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәҗәсез бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа карата куллануч һәм хужасыз мөнәсәбәт ул башкара торган функцияләр бозулуга, табигый үзлекләренә кимүгә китерә.

Жирләренә саклау жирдән рациональ файдалану булганда гына нәтиҗәле булырга мөмкин.

Яна-Бүләк авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм аның халкының экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләренә саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегенә дәрәҗәсендә жирләренә саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөһим хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, килчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм уйлап эш итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегенә территориясендә төрле рөхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр аеруча кыйммәткә ия.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр культура-техник торышы буенча нигездә чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Барлык көтүлек азыгын кулланучыларны исәпкә алып та, табигый көтүлекләргә зур зыян килми. Жирлекнең барлык көтүлекләрендә дә диярлек яшел үлән артыгы белән җитә.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле рөхсәт ителмәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Күзкәй авыл жирлегенә Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап бирүе һәм контрольдә булуы, нәтижәләлеге.

Муниципаль программаның максаты булып жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юк итүне һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм ликвидацияләү, шулай ук жирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен тәмин итү тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- кулланыу эшчәнлеген оптимальләштерү;
- жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруның нәтижәләлеген арттыру;
- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозуны, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмаган, рациональ кулланылмаган яки максатчан билгеләнеше буенча кулланылмаган һәм рөхсәт ителгән файдалану төре буенча кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын ачыклау максатыннан башкарыла.

Өлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга; әйләнешкә яңа жир кишәрлекләрен кертүгә; авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, нәтижәдә икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы – 2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Күзкәй авыл жирлегенә территориясендә жирләрне саклау һәм алардан файдалануның нәтижәләлеген арттыру чаралары планлаштырылган.

N	Чаралар исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)	Башкаручы	Үтәү вакыты	Жаваплы зат
---	---------------	--	-----------	-------------	-------------

1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм элге корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Жирдән файдалану, линия корылмалары объектлары, юл челтәре, чикләнган файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
4.	Күзкәй авыл жирлегенең торақ пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү		Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткәрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
6.	Деградациягә, пычратуга, чүпләнүгә, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар